

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL II.

„Gazeta” lăse în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piațamare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. seu
16 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 221.

Brașov, Vineri 7 (19) Octomvrie

1888.

Nou abonament

GAZETA TRANSILVANIEI.

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. s'a deschis nou
abonament la care invităm pe toți amicii și apri-
pieri fidei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci,
pe șase luni 20 franci,
pe un an 40 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou,
binevoescă a scrie adresa lămurită și
arabă și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Congresul și chiamarea lui.

III.

Brașov, 6 Octomvrie v.

Vrând să examineze „eventualele scaderi”, ce s'au ivit dela inaugurarea constituționalismului bisericesc, congresul negreșit că va trebui să începă dela capul adică dela suprema autoritate executivă bisericescă și să se scoabă treptat până la fețele și corporațiunile cele mai inferioare ale bisericii; va trebui apoi să aprepie activitatea dezvoltată de acești factori, în țară și în afară, pentru „perfecționarea organismului bisericesc” și pentru „conservarea, întărirea și prosperarea bisericii și a școlilor”.

Natura constituționalismului aduce cu sine ca, sarcina și responsabilitatea pentru mersul regulat

al tuturor afacerilor bisericesci, școlare și fundaționale să se împartă între toți factorii activi ai vieții bisericesci. De aici însă nici decum nu urmază, că responsabilitatea celor ce stau în fruntea treburilor este mai mică. Precum nu e admisă a se dice de pildă de cătră membrii consistoriali, că nu pot înainta în lucrările lor pentru că îi împedecă seu îi ține în loc cutare ingerință ori neglijență din partea președintelui, tocmai așa nu pôte dice nici acesta, că de orece nu elu singur pörtă sarcina, nu este numai elu singur responsabil, și ca *primus inter pares* în colegiu președintele nu se pôte subtrage sub nici un cuvânt dela ducearea în îndeplinire a deciziunilor acestui colegiu, decă aceste decisiuni au fost luate între marginile prescrierilor canonice, statutare și regulamentare.

Chiamarea congresului este așadără a cerceta cu totă scrupulositate și rigurositate isvöarele și cauzele scăderilor în biserică și a trage la dare de sémă, fără de nici o deosebire, atât persoanele singurate, cât și corporațiunile pentru aceste scaderi și rele.

În ce privesce cauzele scăderilor ce se arată în sinul biserice, congresul înainte de tôte va trebui să aibă în vedere situațiunea generală, ocupându-se mai întâiu de cestiunea importantă a autonomiei și vașei biserice.

Scăderile ce se resemtă de întrăgă poporul, care se convinge totu mai mult pe și ce merge, că autonomia biserice este subminată și amenințată și că vașea ei se micșorează vędându cu ochii, sunt așa de mari, încātu în rea-

litate apară mai multă ca nisce rele, ce s'au încuibat adencu în organismul biserice, din care trebuiesc delaturate cu orice preț și câtu mai curëndu prin măsurı energice.

Intr'adeveru, astăzi n'auđimur ori încätăru ne întörcem decätu numai plängerı în contra procederei și atitudinei autorităților bisericesci.

Care este cauza acestor plängerı? Au ele vr'o basă reală seu ba?

Se pretinde, că autoritățile bisericesci nu'și susțin vașa nici în afară în raporturile lor cu organele statului, nici înlăuntru față cu corporațiunile bisericesci. Mai departe se susține, că autoritățile superioare executiv nu'și apără cercul de competență, nu execută hotăririle sinodelor și ale congreselor.

Se plângu ömenii din tôte părțile, că preoțimea începe a se înstrăina de cătră fii săi sufletesci și de cătră interesele biserice, și că vénéză mai multu numai după interese personale și materiale, din care causă în multe locuri se pune directu în soldul și sub protecțiunea străinilor și se adapă de spiritul nesubordinațiunei, ce li-lu însufiă dușmanii neamului românesc. Au fost casuri destule, când unii preoți nenorociți s'au opusă chiar intereselor celor mai vitale ale poporului lor credincios, din vanitate, ambițiune deșertă seu poftă de căștig.

Și pre când se zăresc aceste aparițiuni triste, autoritatea supremă bisericescă nu întreprinde nimic spre a executa hotărirea sinodului, de a face pașii necesari pentru a aplană în modu favorabilu controversa ivită între gu-

vernă și archidieceșă în afacerea distribuiri ajutorului de stat.

Ministrul de culte continuă a împărți denarii meniți pentru preoții lipsiți gr. or. în modul și cu tactica ce-i convine, dându-i astfel pe mâna prefectilor și asol-găbirilor și nutrind mereu de susu în josu focul de nesubordinațiune în biserică.

Pe lângă acesta congresul actualu va trebui să aibă în vedere, că pe terenul școlar au ajuns lucrurile așa departe, încātu în multe comune învățatorii confesionali incapabili și culpabili se răsvrătesc în contra autorităților școlare, fiindu susținuți în posturile lor, cu călcarea legii și a autonomiei biserice, de cătră organele guvernului. Pe aceștia nici comunele, nici sinodele parohiale și nici consistoriul nu-i mai pôte delatura.

Este așadăr amenințat organismul nostru școlar de a fi copleșit de anarchiă și totuși nici un pasu nu s'a făcut până acuma pentru apărarea dreptului și a vașei bisericesci, lovite în față.

Și câte n'arū merita să le mai atingem aici!

Astfelu este și cestiunea capitală a pensionării învățătorilor. Încă dela 1868 s'a făcut un proiect pentru înființarea unui fond general de pensiune, der a rămas nerealizat. Mii de florini pe totu anul, ce se contribuiesc de cătră biserică pentru învățatorii clericci se perdă în sacul celu fără de fundu alu statului.

Mai departe trecëndu la atacurile fundaționale, congresul va avé să chibzuescă, cum stă cu

FOLETONULU „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

NITĂ DRAGĂ.

Șchiță din viața unui muncitor.

Astăzi ca nealțădată umbla mai lacomă după muncă, astăzi ar fi vrut să muncescă într'una, ca să căștige mult, mult de tot, ca să-i ajungă pe lungu timp. Cu tôte acestea, nici să fi fost vr'unu făcutu la mijloc, nu venia nimenea să-i dea de lucru, nu-lu chema nimenea și nime nu fluera după elu. Era de totu ne-astempărat și unu necaz neobicinuit ilu cuprinsă, ar fi vrut să căștige și nu avea de unde.

Se duse la bolovanul seu și se aședă pe elu. Era zăpăcit de dureri și totuși se uita în drepta și în stânga, da de-i va aduce Dumnezeu draguțulu ceva înainte.

Nu se uita la tovarășii săi, nu se uita la pretini, ci gândul lui era îndreptat asupra vr'unui căștig, și nimic nu-lu putea face să se liniștescă. Avea tutun, der nu'și aprindea pipa, îi era grătă de ea, și când îi trecea prin minte, că pôte adă va fi o di nenorocită, și că nu va căpăta nimic, parcă îi fugea bola din öse și totu mai sănătos se făcea.

Intr'unu târziu se ridică de pe bolovan, plecă în jos și mergëndu încetu, dădu și elu peste unu noroc.

Unu omă cumpărase unu arar de lână și-lu chemă să ilu ducă până acasă. Era grea povară unu

arar de lână pentru truditele öse ale unui muncitor de 57 de ani, era grea povară cu deosebire adă, că nu mănecăse nimic și era slăbit de friguri și de ferbințeli. Se tocni cu cinci băncuțe, își deslegă funia, se aședă lângă arar, scöse cărligul din brău, apucă sacul, și rostogolindu-lu de două-trei ori, ilu puse în picioare; aruncă apoi funia pe după elu, se lipi cu spatele de arar, se încrosniă, și încordându'și tôte puterile, și mai ajutându'și și cu cărligul, cu chiu cu vai, începă a ridica ușurel ararul, așa că decă te-ai fi uitat de departe, și-s'ar fi părut că veđi unu turn slăbit la temelie, care stă să se derime... După casnă mare, în cele din urmă se ridică din ghemunchi oblu în picioare.

Sudorile îi curgeau pe față, ér ochii îi schintiau de multa trudă, și cordele gâtului stau să-i plesnescă. Se cam clătina pe picioare și vederea îi era împiedecată de păinjinișul ce i-se puse pe ochi din pricina bólei.

„Este betu”, duse atunci unu trecător, ér Niță se uită la elu, și într'o clipă i-se despăinjinară ochii și oftând din greu plecă domol, căci povara îi apăsa șalele lui trudite.

Cu multu necaz ajunse lângă biserică neșă, se apropiă de lanțul ce este lângă curtea biserice și își propti ararul, ca să odihnescă. Obositu cum era rămasă o bună bucată de vreme acolo, și fața lui palidă căpeta puțină roșetă, o roșetă însă nefirescă, o roșetă de omă bolnav.

De-odată ararul începă să se mișce, se plecă spre biserică, căci Niță nu-lu mai putea ținea. Era par'că adurmitu. Ararul se prăvăli în partea biserice, ér Niță rămase dincöce de lanț, rămase ca spëndurat, și cum ilu trăgea ararul în partea sa, lanțul îi glo-

dea spatele așa de tare, încātu lacrimile nu și-le pută opri.

Elu nu plângea; îi era însă necaz că l'a părăsit puterea, se vedea slăbit și când se cugeta, că nu va mai fi în stare să muncescă și că va fi vai și amar de elu gândia, că mai bine să moră.

Trecătorii se uitau la elu, ilu înfruntau, dicëndu' felu de felu de vorbe, dicëndu' că e beat, deși într'adeveru nu putea fi vorba de așa ceva. Nimenea nu' da mână de ajutor, până ce în urmă sosi stăpănul ararului, îi dădu mâna să se ridice, der înzadar, căci Niță nu mai avea putere.

Vędendu stăpănul, că ararul e prea greu pentru acestu moș, căci unu hamal e moș la vârsta de 57 de ani, chemă pe altu hamal mai ténér, îi făcu rușine bătrănelu, îi aruncă 15 creițari și-lu lăsă acolo.

Niță sërmanul rămase mahnitu. Se uita la arar cum ilu ducea ténérul, se gândea la ténerețele lui, și la neputințele de acum; apoi strângindu'și încetinelu funia, o legă în formă de păpușe, o aruncă pe după gät și duse în sine:

„Puteam să căștig cinci băncuțe, der nu mă mai ajută puterile... Vreu să muncesc, der ce să fac, decă nu vrea Dumnezeu!... Tôte le avem dela Domnulu și trebuie să-i mulțămim lui pentru ori-ce ne-ar da.”

După ce duse aceste cuvinte o luă încetinelu în susu, și mergëndu într'una, cu câtu venia mai aproape de casă, cu atâtu ferbințelele și ameteła ilu luau mai mult.

Intră în curte și nu veđu pe nimeni, deși bă-

controlul administrației a veri-
loră bisericești în diferitele die-
cese, dela epitropia parochială
până sus la cea metropolitană.
S'a constatat și până acuma,
că în multe locuri s'au făcut abuzuri
și s'au risipit fonduri. În
sinodul arhiepiscopesc din anul
acesta s'au emis comisari con-
sistoriali, cari au constatat ad-
ministrări rele, urmate din pro-
tecție și din neobservarea strictă
a regulamentelor.

Sistematizarea, rea și nerațio-
nală în administrația averilor
bisericești și școlare există încă
în multe locuri.

După ce congresul va es-
amina toate acestea, va trebui apoi
să se ocupe și de stăpînirea răului
dela isvor și să cerceteze, dacă
nu cumva totu răul în biserică
se trage dela modul cum se fac
alegerile reprezentanților în dife-
ritele corporații bisericești, un
capitlu însemnat cu care trebuie
să ne ocupăm în deosebi.

În fine congresul va avea să
judece și asupra spiritului ce dom-
nesce și se manifestă atît din
partea fețelor hierarhice, cît
și din partea corporațiilor și
a poporului credincios în bi-
serică.

Preoțimea este ea pătunsă de
spiritul adevărat apostolic întru
împlinirea scopurilor religioase, mo-
rale, culturale și naționale ale bi-
sericești?

Etă o întrebare, care trebuie
să formeze un obiect principal
al îngrijirilor congresului, căci
ce ne folosesc statutul orgaonic,
ce formele esteriore păstrate cu
chin cu vai, dacă esența, spiri-
tul dătător de viață lungezește
și decade?

Voiam să stîrșim cu acest
articul, dăr se ivesc necesita-
tea de a mai face un epilog,
căci mai avem pe inimă unele
dureri, ce ne tormentază, și dato-
ria noastră publicistică ne dictază
să nu le retăcem față cu repre-
sentanții legali și canonici ai in-
tregei provincii metropolitane,
cari sunt întruniți ađi în Sibiu
pentru a aduce mîngăere, încura-
giare și ajutor poporului credin-
cios.

Pressa și schimbările în minis- terul Taaffe.

„Prager Abendblatt“ scrie în-
tre altele:

Speranțele deșerte ale opoziției
(centralității și dualității, că ministerul
Taaffe ar fi espus unei sdruncinări, sunt
din temelie nimicite prin numirile cele
nouve în cabinet. Contele Taaffe a pri-
mit un nou semn de încredere din
partea coronei și așa pôte și mai departe
să satisfacă problemei sale și să nîsu-
iească spre țelul ce și-l-a pus la înce-
put... E vorba de a da și majorității
de până acum tăria, spre a o feri de
clătinări și sdruncinări, și a strîmto-
ra și a împinge îndărăt acele elemente, a
căror atitudine nu se pôte aduce în
corcordanță cu existența statului. Tre-
buie să ajungă la convingerea clară, că
Austria aparține siesi și că 'și realizază
pe basă conservativă tradițiunile trecu-
tului său, respectându-se necondiționat
drepturile și îndatoririle ce există... Era
necesar să convinge pe opoziția despre
aceea, că viitorul Austriei nu se pôte
încredința mînilor lor. Vechiul prin-
cipiu austriac, că dreptatea este fun-
damentul imperiului, va rămîne susți-
nut în totă integritatea sa. În justiția
ca și în administrație se va exercita
și de aci înainte deopotrivă dreptatea
față cu toate naționalitățile și cu toate
partidele.

„Mährische Correspondenz“ pu-
blică un articol, cum se vede
inspirat de cercurile guvernamen-
tale din Viena:

Contele Schönborn ca guvernator
al Moraviei și-a câștigat simpatiile am-
belor naționalități din țară. El nu și
ascunde principiile sale. Intrînd în mi-
nisterul Taaffe și-a luat asupra înd-
datorirea de a lucra amăsurat intenți-
unilor ce caracterizează sistemul Ta-
affe.

„Pester Lloyd“ dîce, că con-
tele Taaffe a voit să transforme
guvernul său într'un guvern
cehiceu-clerical, dăr nu e de ad-
mis, că el ar voi să întemeieze
un sistem, care ar provoca pe
Ungaria directă să ia poziția de ap-
rere, fiind că strînge cu ușa existența
condițiilor dualismului.

O spunem acesta fără înferbentare,
fără pasiune, departe de ori-ce amenin-
țare; constatăm numai simplu o nece-
sitate, care chiar contrară intențiilor
bărbaților noștri de stat conducători
și-ar face cale și s'ar pune în practică

în momentul când în Austria s'ar adu-
ce la viață o transformare, care ignoră-
ză spiritul raportului de drept public
și periclitează pe lângă aceea prosperarea
pacnică a Ungariei. Pactul s'a înche-
iat cu un stat austriac constituțio-
nal unitar, care prin legala represen-
tație a poporului pôte aduce la espre-
siune voința statului unitar, și nu cu
teritorii de țară și cu grupuri naționale,
care formază o sumă de contradicții le-
impăcabile; și o altă presupunere a pac-
tului a fost, că în Austria se nu dom-
nescă nici un sistem, ale cărui efecte s'ar
transplanta și pe teritoriul nostru.

Departele de noi ori-ce cuget de a
ne amesteca în afacerile interne aus-
triace, și chiar solidaritatea intereselor
culturale între noi și între popoarele li-
bere ale Austriei nu ne-ăr pute indu-
pleca să eșim din rezerva noastră obser-
vatore, cîtă vreme în faptă e vorba
numai de afaceri austriace interne. Dăr
neevitabil am fi siliți să luăm pozi-
ția de apărare, îndată ce condițiunile
preliminare ale pactului de drept pu-
blic devin fără putere, și ori ne suc-
cede să respingem speranțele, ori
ne retragem la cea formă de drept
public, care n'are nimic comun cu
Austria, decât persoana monarhului.

Acelaș curs de idei îl va
variază și „Pesti Hirlap“, care mai
pretinde a ști, că reacțiunea se con-
centrează și în camera magnaților,
ca să ncerce un asalt asupra po-
ziției lui Tisza.

Numai „Budapester Tagblatt“
e de părere, că contele Schönborn
trebuie să se fi lăpădat de vede-
rile sale anteriore, mai înainte de
ce a intrat în minister.

Cestiunea romană.

Entusiasmul Italianilor pentru im-
peratul german Wilhelm îl atribuie
petrecute în Vatican cu ocaziunea vizitei
ce imperatul Wilhelm a făcut o Pa-
pei.

Se pare a se adeveri, că Papa în
convorbirea confidențială cu imperatul
a atins și cestiunea romană, dăr im-
peratul s'a exprimat mai înteu căutînd
să ocolască cestiunea, și apoi când Papa
continua a vorbi asupra acestei teme,
imperatul observă, că după părerea sa
cestiunea e resolvată.

„Italia“ istorisece decursul con-
vorbirii astfel: Papa se ncerca să do-
vedească independența papismului spre

binele Germaniei și al celorlalte națun-
acusă pe ministru-președinte italian
Crispi, că desfășură o activitate revolu-
ționară.

„Kölnische Volkszeitung“ dîce, că
Papa a vorbit mai mult cu contele
Herbert Bismarck. Cătră imperatul a ac-
centuat necesitatea libertății bisericești
a papismului pentru societate și a fa-
cut alusiune la pozițiunea sa ca-
tolică.

„Neue fr. Pressa“ dîce, că impera-
tul Wilhelm, când Papa a atins ces-
tiunea romană, a întrerupt convorbirea
esprimînduși dorința să recomande Pa-
pei pe fratele său prințul Enric: dăr
contele Bismarck, care era mai puțin le-
gătu de ceremonii și etichetă decât im-
peratul, a spus curat Papei, că Ger-
mania consideră cestiunea romană ca
cheiată. Din această parte asădăr, pa-
pismului nu mai are nimic de sperat.
Pentru politica germană, domnia
măscă a Papei a trecut și nu se mai p-
reînvia.

Din cauza acesta, catolicii din Ger-
mania se pregătesc să reînvoiască
cu puterea statului. Inceputul se
cu mișcarea electorală în Prusia. Ar-
episcopul din Colonia, Filip Cremer,
a adresat o cerculară cătră alegători,
căroră li-se recomandă să algea numai
astfel de deputați, cari sunt hotărîți
asigure școlii caracterul ei creș-
nesc.

SCRILE ȚILEI.

Duminecă în 9 (21) Octomvre
directorul țoiei noastre d-lu Dr. As-
Mureșianu își va serba cununia cu d-
Elena I. B. Popovic, absolventă a ș-
lei de pictură din Viena, în biserică
Neculae din locu.

Redacțiunea exprimă Directorului
său și Domnișorei Popovic din sinceră
inimă urări de fericire.

Din Teresianopolu erași se telegra-
fiaza lui „Egyetertes“ despre un sca-
dalu ne mai pomenit, întemplat în
sala consiliului municipal alu orașulu.
Din incidentul desbaterei asupra re-
cumpărării dărei de consum s'a iscat
între membrii consiliului o dispută in-
verșunată, în urma căreia a urmat sca-
dalul, care a culminat în aceea, că
primarul orașenescu pe o mare parte
din reprezentanții orașenesci i-a scos
cu poliștii afară din sală, er unul din
membrii consiliului i-a făcut porci de

iatul Nicolae era acolo, se juca cu nisce pe-
tricle.

Niță își desbracă șpențelul, îl puse căpătai, se
trânti jos și, după multe svêrcoliri, în cele din urmă
adormi.

Nicolae băiatul băgase toate aceste de semă, dăr
nu vorbi nimic cu tată-său. Elu rămase pe acasă și
n'a mai eșit la jocu ca altădată.

*

Sera așa pe la 9 sosi și leica Păuna, sosiră și
fetele ei. Păuna când intră în curte clătina din capu
dându se înțelegă, că adevărat bărbatu-său este beatu,
se repeși în casă, își puse totu ce avea în mână în-
tr'unu parsechiu, și eși în curte. Se duse lângă bă-
batu-său furiosă, și țipă cîtă îi eșia pe gură dîcîndu:
„Scolă nederule, scolă bețivule, arată-mi ce-ai căș-
tigat; cu ce o să țiu eu casa, cu ce o să-mi mărît
fetele, dacă tu, ticălosule, beai totu ce capeți?”

Niță se întorse încetinelu cătră nevastă-sa, căscă
ochii la ea, clipi de două ori din ochi, dăr îi era
silă să vorbească.

„E beatu mortu“, strigă leica Păuna uitîndu-se
la fetele sale.

Băiatul celu micu, Nicolae, începuse să plîngă,
el par'că simția că i se face nedreptate bătrînului
său tată. Nu scia cum și de ce, dăr destul că lă nă-
pădi plînsul așa de tare, că nu era chipu să se
oprească.

Veduse elu cele ce s'au întemplat cu tată-său,
veduse că ađi-diminetă venise lele-sa Trina și că dî-
sese că tată-său e bolnavu, și elu credea, și par'că
îl durea inima când vedea, că mamă-sa îl ocărăsce.

Niță, când auđi plînsul, se ridică într'o mână,

se uită la Nicolae, dăr față-i, galbenă, părea acum
întunecată, și glasu-i stinsu te făcea să cređi că vor-
besce dintr'o mare depărtare.

Chiva, fata cea mare, din cele două pe cari le
avea acasă, se apropiă de tată-său și-lu întrebă ce
are. Ea băgă de semă, că tată-său trebuie să fi
bolnavu.

„Ce ai taică?“ îlu întrebă fata, și era cuprinsă
de durere, căci ori cîtă ținea ea la mamă-sa, și ori
de câte-ori se făcuse vrajbă în casă, pe ea de astă-
dată a cuprins-o necazul, că mamă-sa e atăt de
furiosă.

„Mi-e rău“, grăi în cele din urmă Niță și se în-
torse cu față cătră butucu ca să nu mai vadă nimic.

Chiva se uită la mamă-sa, er Păuna, furiosă ne-
vastă a lui Niță, se mai resti cu vorbe prôte la bă-
batu-său, își trase apoi fetele de mănecă și le băgă
în casă.

„Cătă inimă rea imi face omul ăsta!“ încep
Păuna, și apoi după ce își vârsă puțin focul dela
inimă, chemă pe Nicolae înăuntru.

„Măi Nicolae“, întrebă mamă-sa, „a fostu mai
beatu tată-tău când a venit, ca acum?“

Nicolae începuse să plîngă, er mamă-sa se necăji.

„De ce plîngi prostule?“ grăi Păuna.

„Plîngu că taică mōre, că sēmēnă cu nenea
Dumitru, și decă mōre, cine imi mai dă mie creștari,
că d-ta nu'mi dai nici-odată“, dîse Niculae și se opri
de plînsu.

„Ađi ț-i-a datu vr'unu creștaru?“

„Nu mi-a datu, maică!“

„Nu! apoi uite că ț-i dau“, dîse Păuna scoțîndu
un creștaru și i-lu puse în mână.

Băiatul se uită la creștaru, rîse și începuse
vorbească. Taica când a venit nici nu m'a vedut,
numai și-a aruncat șpențelul lângă buștenu și s'a
trîntit jos, și trîntit a rămasu. Taica era galbinu
la obrazu, dăr galbinu ca lutul. Eu nici nu l'as
cunoscut, decă n'ar fi fostu în hainele lui.

„E beatu“, grăi Păuna și blăstema prin casă și
era totă în neastempăr.

Chiva, fata ei cea mare, ne mai putîndu să
rabde dîse cătră maică-sa:

„Maică, bagă de semă, că d-ta îți faci păcatu,
căci taica nu mirosă a rachi, taica e bolnavu rău,
se scii că nu'i glumă cu dînsul.“

Leica Păuna se infuriă când o auđi pe fie-sa cu
astfel de vorbe; ei i-ar fi plăcutu ca ea să aibă
dreptate, și ca lucrurile în casă să mērgă așa cum
vrea ea. Incepu nervosă să se desbrace, și pe căni
cu furia își descheia laibărul, intră la ea o vecină
și-i spuse, că Niță bărbatu-său a căcutu lângă biserică
negră, și că trebuie să fie bolnavu, căci totă lumea îl
vedea cătă de rău trebuie să-i fie.

„Nopte bună!“ dîse vecina, eși din casă și
merse lângă Niță, care acum începuse a geme.

„Ce faci Niță?“ întrebă vecina.

„Mi-e greu... mă arde ceva în peptu... mă dōre
mijlocul... mă doru toate oșele!“ vorbi elu gemîndu.

„De ce nu mergi în casă, căci tōmna nu e bine
să dormi acolo, neînvelit, poț da în lingōre. Ce?
ori nu te lasă leica Păuna?“

(Va urma.)

câni atât pe primarul, cât și pe în-
treg consiliul orașenesc.

Precum comunică foile din Româ-
nia, fostul protopop al Sibiuului, d.
Simeon Popescu, e numit profesor la
facultatea teologică din Bucuresci.

Un lucru pre tristă descoperire ze-
losul preot N. Butariu din Botesci,
dice „Luminătorul“, anume că în Hal-
magiu chiar și învățătorii români con-
fesional ar fi primiti a fi membri în co-
mitetul școlii comunale de stat.

Scie autoritatea noastră bisericescă
școlară respectivă ceva despre acesta?

Din Dunaföldvar, comitatul Tolna
(în Ungaria), se scrie, că în timpul mai
nou siguranța publică a locuitorilor a
devenit foarte amenințată. Abstrăgându-
de la împrejurarea, că mai pe fi-care și
se întâmplă felii de felii de tâlhării, se
pare că în timpul din urmă cei mai
mari hoți s'au unit la o altă, constituind
o bandă deosebită, care a devenit a-
menințătoare și pentru siguranța perso-
nală. În una din nopțile trecute această
bandă de hoți atacă într-o pădure pe
3 gendarmi, cari treceau pe acolo. Unul
din gendarmi a fost împușcat, er ce-
lalți doi fugiră. Toți gendarmii din păr-
țile acelea se puseră în mișcare pentru
urmărirea acestei bande de hoți.

În comitatul Muréșu-Turda s'au
iviti în luna lui Septemvre 9 incendii
causându o pagubă de 4177 fl., dintre
cari numai 1098 fl. au fost asigurați.
Orfanii se află în acest comitat 8269.
S'au încasat în Septemvre 2619 fl. 61
cr. dare militară și 73,019 fl. 20 cr. dare
directă, rămânând restanță 268,964 fl.

Foile ungurești au comunicat, după
„Ellenzék“, următoarele: În Clușiu s'a
împușcat deunăzile ajutorul de custode
al muzeului de acolo Bela Iknes. A-
cesta are de mai multă timp relațiuni
cu o damă multă numită, ceea ce-lu silă
la mari cheltuieli; din cauza aceste de-
fraudă și înstreină mai multe obiecte lui
încredințate. Ca să scape de pedepsă
s'a sinucis. Din cercetarea făcută ime-
diat rezultă, că lipsesc: un ac de
aur (suta XV), un pahar de aur
(care se presupune a fi fost al lui Mi-
chailă Apafy), o cheie antică de aur,
două părechii de cercei, un inel de
smaragd (suta X) și o bibliă împodo-
bită cu rubinuri, toate în valoare de
2000—2500 fl. Precum se anunță acum,
din Clușiu, întrăgă această istorie nu e
adeverată. Reuniunea muzeului arde-
leanu va intenta contra lui „Ellenzék“
procesul de pressă.

„Românul“ află, că guvernul ro-
mân va trimite un atașat militar pe
lângă legațiunea română din Londra,
fiind însărnat să studieze organizarea
marinei englese.

Ați a sosit la Galați unul din a-
cele vase mari de război, comandate
pentru flotila română și construite în
Francia.

Congresul național bisericesc din Sibiu.

Ședința I-a 1/13 Octomvre.

După terminarea s. liturgii și învo-
carea Duchului sântu, intrându-se de-
putații congresuali în biserică din cetate,
la propunerea d-lui deputat V. Babeșu,
se esmite o comisiune de mai mulți mem-
bri, care să invite pe Escel. S. Domnul
metropolit și pe S. L. arhierii la șe-
dință. Intrându Escel. Sa în biserică,
asociat de ambii domni episcopi sufra-
gani, și ocupându Escel. Sa locul pre-
sidual, deschide ședința prin cuvântarea
ce am publicat în numărul trecut.

Deschidându-se ședința, presiul
pentru agendele biuroului designeză de
notari interinali pe deputații: Trifon

Miclea, Nicolau Ivan și Ignat Papp
din cleru; er dintre mirenii pe deputa-
ții: Leontin Simonescu, Aurel Suciu,
George Feieru, Stefan Velovanu, Ma-
teiu Voileanu și Dr. Remus Roșca.

Presentându președintele actele elec-
torale intrate dela eparchii și lista de-
putaților aleși, provocă pe deputații
prezenți, ca la apelul nominal să se-
presinte credenționalele la biuro. La a-
pelul nominal își presenteză creden-
ționalele în persoană 48 deputați. Au
fost de față fără credenționale 5 depu-
tați. Prin presidiu resp. alți deputați
și-au presentat credenționalele 21.

În înțelesul regulamentului afaceri-
lor interne, se împart actele electorale
la trei secțiuni, având deputații din e-
parchia Aradului a verifica pe deputații
din archidieceasă, er deputații din archi-
diecesă pe deputații din eparchia
Caransebeșului, și în fine cei din
eparchia Caransebeșului pe deputații din
eparchia Aradului.

Cu acestea ședința se încheie, anun-
tându-se ședința proxima pe Duminecă
la 12 ore a. m. și punându-se la ordi-
nea zilei rapoartele secțiunilor.

Ședința II-a, 2/14 Octomvre.

La ordinea zilei se pun rapoartele
secțiunilor verificate.

Deputatul Dr. I. Mihu, ca raporto-
rul secțiunii deputaților din archidieceasă,
referă asupra alegerilor din eparchia
Caransebeșului și în numele secțiunii
propune spre verificare alegerile urmă-
torilor deputați:

a) din cleru: Alec. Ioanovic, Tri-
fon Miclea, Paul Miulescu, Filaret
Musta, Dr. George Popovic, Ioan
Popovic și Michail Popovic.

b) mirenii: Dr. Emil Babeșu, Ioan
Bartolomei, Coriolan Brediceanu, A-
tanasiu Cimponeriu, Ilie Curescu, An-
toniu Mocsonyi, Dr. Ales. Mocsonyi, Si-
meon Moldovanu, Iuliu Novacu, Ioan
Popovicu, Constantin Radulescu, Le-
ontin Simonescu, Martin Tapu, Petru
Tisu și Stefan Velovanu; er celelalte
acte electorale se voru preda comisiu-
nei verificate.

Deputatul I. Bartolomei, ca re-
ferentul secțiunii deputaților din e-
parchia Caransebeșului, propune spre ve-
rificare alegerile următorilor deputați
din eparchia Aradului:

a) din cleru: Vasiliu Belesu, Petru
Chirilescu, Georgiu Craiciunescu, Me-
letiu Dreghic, Constantin Gurbanu, Au-
gustin Hamzea, Vasiliu Mangra, Ignat
Papp și Petru Suciu.

b) mirenii: Vincențiu Babeșu, Ioan
Belesu, Ioan P. Deseanu, George Drin-
gau, Paul Fașie, George Feieru, Dr.
Iosif Gall, Eugen Mocsonyi, David
Nicora, Ioan Papp, Dr. George Popa,
Dionisiu Poienaru, Paul Rotariu, Eme-
ricu M. Stănescu, Aurel Suciu și Nico-
lae Zigre; er celelalte acte electorale di-
ficultate se voru preda comisiunii ve-
rificate.

Deputatul P. Rotariu, ca referen-
tul secțiunii deputaților dia eparchia
Aradului, raportându asupra alegerilor
din archidieceasă, propune spre verificare
alegerile următorilor deputați:

a) din cleru: Zaharia Boiu, Simeon
Monda, Ioan Papiu, Avram Păcurariu,
Ioan Petricu, Nicolae Popea, și Dr.
Ilarion Pușcariu.

b) mirenii: Dr. Danil P. Barcianu,
Ambrosiu Bărsanu, Iosif Stefanu, Ellă
Măcelariu, Rubin Patia, Ioan cav.
de Pușcariu, Petru Truța și Mateiu Voi-
leanu; er celelalte acte se voru trans-
pune comisiunii verificate.

Constatându-se, că peste tot sunt
verificați 62 deputați, congresul se de-
chiară capace a aduce concluse valide.

Pentru consultare asupra constitui-
rei în mod definitiv a biuroului și co-
misiunii verificate, se suspinde ședința
pe 5 minute, — er după deschiderea șe-
dinței, se proclamă de notari: N. Ivanu,
Dr. I. Mihu și Dr. B. Roșca din archi-
diecesă; I. Papp, P. Fașie și G. Feieru

din eparchia Aradului; T. Miclea, I.
Roșu și P. Drăgălină din eparchia Ca-
ransebeșului. De notari generalu se
designază Dr. R. Roșca.

În comisiunea verificătoare totu prin
aclamațiune se aleg: G. Craiciunescu,
Ioan cav. de Pușcariu și I. Barto-
lomei.

Uneltiri maghiare contra Sărbilor.

„Pesti Naplo“ în Nr. 282 dela
12 Octomvre n. publică o scri-
sore ce i s'a trimis din comita-
tul Baciu și în care se vorbește
despre atitudinea Sărbilor.

Poporul sârbesc, dice scrisoarea,
nu e de locu atât de liniștit cum ar
pute să apară din rapoartele fișpanilor
adresate guvernului. Comercianților mari
și mici, învățătorilor, toți fără es-
cepțiune ultra naționalisti, și influinței
acestora asupra poporului e a se ascrie,
că idea de stat maghiar între Sărbii
stă totu acolo, unde a statu acum 20 de
ani, și totu acolo va sta câtă vreme a-
supra școlilor Sărbilor nu se va eser-
cita o mai mare supraveghiere și învê-
țătorii nu se voru aduce într'unu ra-
portu încâtva dependentu. Dela pă-
torii superiori bisericesci, cari asupra
clerului inferioru aru avé celu puțin
în privința disciplinară o influință de-
cisivă, „Pesti Naplo“ cere o direcțiune
patriotică; învățătorii poporali dease-
menea să fiă aduși în privința discipli-
nară sub o mai mare influință a sta-
tului.

Sărbii se împart în următoarele par-
tide politice: în aderenții „Zastavei“,
cari visază despre o alpire la Serbia
mare; conducătorul lor este Jaso To-
mic. Partida foiei „Branik“, constată-
tore din elementele mai inteligente sub
conducerea D-rului Polit, Vucetic și
Mihail Dimitrievic, voescă să aibă Ser-
bia aci acasă și nisuesce cu oportunitate
ici-colo ca să estindă drepturile de na-
ționalitate. Amândou partidele au co-
munu, că aru voi să smulgă din mâine
preoțime superioare drepturile hierarhice.
A treia partidă, a Sărbilor moderați,
sufere de rēul, că constă numai din
conducători și nu are nici o influință a-
supra poporului. Deși ați Sărbii nu facu
mari greutăți, ar fi totuși cu cale —
dice scrisoarea lui „Pesti Naplo“ — să
se ia măsură față cu nesimțibilitatea lor
pentru ideia de stat maghiar și față
cu separarea lor socială. Să nu se
creadă, că tăcerea Sărbilor însemneză o
apropiere de Maghiari; a conta pe sprî-
jinul lor în momente fatale este o de-
șertă amăgire.

Cine nu vede de aci, după celă-
comescu șovinistii? Și-apoi s'a-
propia și procesul intentat lui
Tomici, redactorul „Zastavei“,
sub pretextu c'a agitat contra
națiunii maghiare; cum n'ar agita
și ar unelti șovinistii contra Sărbilor?

CONVOCARE.

Reuniunea învățătorilor rom. gr. or.
din districtul XI Făgărașu își va ține
adunarea sa generală districtuală în di-
lele 23, 24 și 25 Octomvre a. c. st. v.
în opidul Făgărașu. La acesta sunt
invitați toți membrii, precum și toți bine-
voitorii acestei corporațiuni.

Programul obiectelor de desbătutu
e următorul:

Ședința I, Duminecă 23 X a. m.

1. Asistarea în corpore la servițiul
divinu. 2. Deschiderea ședinței prin pre-
sidiu. 3. Apelul nominal.

Ședința a II-a, Duminecă 23/X p. m.

4. Alegerea comisiunilor revădătore
și de scontrare. 5. Raportul presidial
despre activitatea dezvoltată în decursul
anului administrativ 1887/8. 6. Rapo-
tul cassarului și alu bibliotecarului.

Ședința a III-a, Lună 24/X a. m.

7. Tema impusă de Măr. Consistoriu
Archidieceșan: „Observatu-sa dela în-
troducerea Normativului școlar vre-o
dispozițiune a lui, la a cărei esecutare

întempinăm greutăți, cari nu se pot
delătura, și anumitu cari sunt dispo-
zițiunile de natura acesta? În casul a-
cesta ce modificări aru fi se facă la
o eventuală revisiune a acestui Norma-
tivu“? de membrul I. Capeta.

Ședința a IV-a, Lună 24/X p. m.

8. Constituirea reuniunii pe un
nou periodu de trei ani, conformu sta-
tutelor.

Ședința a V, Marți 25/X a. m.

9. Ernatul stupilor în coșnițe
avitice, de membrul Nicol. T. Popu.

Ședința a VI, Marți 25/X p. m.

10. Eventuale propunerii. 11. În-
chiderea.

Făgărașu, din ședința comitetului
centralu ținută la 5 Augustu 1888 v.

Vincențiu Grama, Nicolau Ludu,
președintele reuniunii, secret. I. al reuniunii.

SCRIRI TELEGRAFICE.

Budapesta, 18 Octomvre. Ați
s'a presentat camerei proiectul
de bugetu pe anul viitoru. Pro-
iectul încheia cu unu deficitu cam-
de peste șapte milioane. Cele mai
mari cheltuieli în plus sunt pre-
liminate în bugetul ministerului
de honvedu, în urma înființării
nouelor cadre ale companiilor.

Ioan Göt.

primaru al Brașovului în pensiune, cavaleru
al ordinului Francisc Iosif, membru al pre-
sederiului evanghelic-luteran, proprietaru de
tipografiă, fostu president al camerei com-
erciale și industriale, president al societății in-
dustriale din locu, epitrop al comitații bi-
sericesce de confes. augsb.,

astăzi la 4 1/2 ore dimineța, după
o lungă suferință, în alu 78-lea anu alu
etății sale, și-a terminat viața sa plină
de activitate.

Înmormântarea scumpului decedat
va fi Vineri în 19 Octomvre st. n. după
prânz la 4 ore, din locuința sa „Tergul
flosului nr. 25“ în cimiteriul evanghelicu
din locu.

Brașov, 17 Octomvre 1888.

Adâncu întristata familiă.

Cursul pieței Brașov

din 16 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românesce	Cump.	9.40	Vend.	9.42
Argintu românesc		9.35		9.40
Napoleon-d'ori		9.62		9.64
Lire turcesce		10.90		10.95
Imperiali		9.90		9.95
Galbini		5.70		5.74
Scris. fonc. „Albina“ 6%		101.—		—
„ „ „ 5%		98.—		98.50
Ruble rusesce		123.—		129.—
Discontulu		6 1/2—8%		pe anu.

Cursul la bursa de Viena

din 17 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aur 4%	100.65
Renta de hârtă 5%	91.40
Imprumutul căilor ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	97.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	115.70
Bonuri rurale ungare	104.30
Bonuri cu clasa de sortare	104.30
Bonuri rurale Banat-Timiuș	104.40
Bonuri cu cl. de sortare	104.20
Bonuri rurale transilvane	104.30
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu	99.50
Imprumutul cu premiul ungurescu	130.50
Losurile pentru regularea Tisei și Se- ghedinului	123.25
Renta de hârtă austriacă	81.75
Renta de argint austriacă	82.30
Renta de aur austriacă	109.90
Losuri din 1860	140.25
Acțiunile băncii austro-ungare	872.—
Acțiunile băncii de creditu ungar.	806.25
Acțiunile băncii de creditu austr.	311.50
Galbeni imperătesci	5.73
Napoleon-d'ori	9.64 1/2
Mărci 100 imp. germane	59 52 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	121.75

Numere singuratiche din „Ga-
zeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potu cum-
pera în tutungeria I. Gross, în li-
brăria Nicolae Ciurcu și Adolf
Albrecht.

Editoru și Redactoru responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu.

Care este cea mai bună hârtia pentru țigări?

Acastă întrebare foarte importantă pentru fii-care fumător de țigări s'a stabilită deja în modului cel mai nedubios.

Nu este reclamă goală, ci un fapt constatată prin autorități științifice de primul rang pe baza analizei comparative a diferitelor hârtii de țigări mai bune, ce se află în comerț, că hârtia de țigări

„LES DERNIERES CARTOUCHES“

și
„DOROBANTULU“

din fabrica **BRAUNSTEIN FRÈRES** la Paris,
65 Boulevard Exelmans,

este cu deosebire cea mai ușoară și cea mai escelentă.

După ce s'a stabilită acăsta între altele prin **Dr. Pohl**, profesorul la facultatea tehnică în Viena, **Dr. Liebermann**, profesor și conducător al stabilimentului chimic de stat în Budapesta, și o analiză comparativă, făcută în Iuliu 1887 după puncte de vedere nouă igienice de către **Dr. Soyka**, profesor de Hygienă la Universitatea nemțescă din Praga, a produsă chiar rezultatul strălucit, că hârtiile de țigări „Les dernières Cartouches“ și „Dorobantul“ sunt cu 23—74% mai ușoare, și că împărtășește fumului de tutun cu 23—77% mai puține părți streine, ca celelalte hârtii analizate. Veritabilă este numai aceeași hârtie, a cărei Etichetă séménă cu desemnului aci imprimată și care poartă firma **Braunstein Frères**.

Fabrica a deschis un deposit pentru vânzare en gros a hârtiei de țigări și a tuburilor pentru țigări

BRAUNSTEIN FRÈRES,

193,50—44

WIEN, I. Bez., Schottenring Nr. 25,

și află aceste articole la toate firmele mai mari, cari au de vânzare asemenea mărfuri.

Picăturile de stomachū MARIAZELLER,

care lucră escelentū în contra tuturor bōlelor de stomachū.

Neintrecute pentru lipsa de apetitū, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosū greu, umflare (vânturi), răgăela acră, colică, catarū de stomachū, acrelă, formarea de pētră și năsipū, producerea escesivă de flegmă, gâlbinare, greață și vomare, durere de capū (decă provine dela stomachū), căreia la stomachū, constipațiunea sēu încuiare, încărcarea stomachului cu mîncărī și bēuturi, limbrici, suferințe de splină, ficatū și de haemorhoide. — Prețulū unei sticle dinpreună cu prescriereade întrebunțare 40 cr., sticla indoitū de mare 70 cr.

Espedițiua centrală prin farmacistul
Carl Brady, Kremsier (Moravia.)

Picăturile de stomachū Mariazeller nu suntū unū remediū secretū. Părțile conținētore suntū arătate în prescrierea de întrebunțare, ce se află la fie-care sticlă.

Veritabile se află mai în tōte farmaciile.

Avertismentū! Picăturile de stomachū Mariazeller se falsifică și se imiteză de multe ori. — Ca semnū, că suntū veritabile, servece înviltōrea roșiă provēdută cu marca de protecțiune de mai susū, și afară de acăsta pe fiecare prescriere de întrebunțare, ce se află la fiecare sticlă, trebue sē fie arătatū, că acăsta s'a tipăritū în tipografia D-lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se află: Brașovū, farmacia **Franz Kellemen**, farmacia la „Biserica Albă“; farm. **I. Goos**; farm. **Iul. Hornung**; farmacia **F. Iekelius' W-ue**; farm. **K. L. Schuster**; farmacia **Heinrich G. Obert**; farmacia **Ed. Kugler** la „Higiea“.

Băile Tușnadū: farmacia **Alex. Dobay**. Cōhalmū: farm. **Ed. Melas**, farmacia **Z. Wolff**, Feldiōră: (Marienburg), farm. **Wil. Schneider**. Făgărașū: farm. **v. Bildner**, farm. **Hermann Sz. Szt. Gyōrgy**; farm. **Val. Beteg**, farm. **Barabás Fer.** 13,52—81

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de alū doilea învățatorū la scōla română gr. cat. din *Rebra mare*, în districtul Năsēudului, se escrie prin acăsta unū nou concursū până la 28 Octomvre a. c. st. n.

Emolumentele împreunate cu acestū postū suntū: salarū anualū de 200 fl. v. a.

Suplicele, instruite cu documentele recerute prin lege, suntū a se adresa la senatulū scolasticū confesionalū gr. cat. românescū în *Rebra-mare* (p. u. *Naszod*).

Rebra-mare, 13 Octomvrie 1888.

Din ședința senatului scolarū gr. cat.

Onisimū Rotariu,
președinte.

173,5—2

Constantinū Suciū,
notarū.

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei sē binevoiască a scrie pe cuponulū mandatului postalū și numerii de pe fâșia sub care au primitū diarulū nostru până acuma.

TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU,

BRĂȘOVŪ,

PIAȚA MARE Nr. 22,

înființată cu începerea anului acestuia, provēdută cu cele mai nouē mijlōce tehnice și asortată cu cele mai moderne tipuri,

primece și efectuează totū felulū de lucrări tipografice, precum:

Opurī și broșure, statute, foi periodice, imprimate artistice în aurū, argintū și colorī, tabele, etichete de totū felulū și esecutat elegantū.

Pentru comerțianți: adrese pe scrisori, facture, liste cu prețuri curente, avisuri, recomandațiuni, cerculare ș. a.

Programe elegante, bilete de vizită, bilete de logodnă și de nuntă, după dorință și în colorē.

Disponēndū de mașini perfecționate și de isvōre efține pentru procurarea hârtiei, stabilimentulū nostru tipograficū este în pozițiune a eseuta ori-ce comandă în modulū celū mai esactū și esteticū precum și cu prețurile cele mai moderate.

Comandele eventuale se primece în biuroulū tipografiei, Brașovū, piața mare Nr. 22, etagiulū I, cătră stradă. Comandele din afară rugămū a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovū.